

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. januar 2022
Kontor: Sikkerhedskontor II
Sagsbeh: TRRA
Sagsnr.: 2021-187-0043
Dok.: 2294426

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 29 vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Revision af reglerne om registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik (logging) m.v.) (L 93), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. januar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Nick Hækkerup

/

Louise Mariegaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 29 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Revision af reglerne om registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik (logning) m.v.) (L 93)

”Kan ministeren nærmere præcisere – evt. via henvendelse til politikredsene og statsadvokaturerne – i hvilke sagstyper loggede oplysninger må antages at have spillet en væsentlig rolle for domfældelse indenfor de senere år, om muligt gerne med angivelse af eksempler?”

Svar:

1. Som det fremgår af Justitsministeriets besvarelse af 12. januar 2022 af spørgsmål nr. 21 og 25 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget, kan POLSAS bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det er derimod ikke uden videre muligt at trække data af mere detaljeret karakter. Det registreres ikke i POLSAS, om teledata, herunder registreringspligtig teledata, er indgået i en sag som bevismateriale.

Det er på den baggrund ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe de ønskede oplysninger. En opgørelse over typer af sager, hvor det må antages, at oplysninger har spillet en væsentlig rolle for domsfældelse, vil forudsætte en manuel gennemgang af mange tusinde sager. Justitsministeriet finder det ikke muligt inden for fristen for besvarelse af spørgsmålet at foretage en sådan manuel gennemgang.

Det bemærkes i den forbindelse, at loggede oplysninger altid vil indgå som ét blandt flere beviser i en sag ved domstolene, og det vil i sidste ende være retten, som afgør, hvilken bevismæssig vægt de fremlagte oplysninger skal tillægges i den enkelte sag. Det følger af princippet om den fri bevisbedømmelse. Retten vil altså på grundlag af det, der er passeret under forhandlingerne, og bevisførelsen afgøre, hvilke faktiske omstændigheder der skal lægges til grund for sagens pådømmelse, jf. retsplejelovens § 344.

Om betydning af loggede oplysninger som efterforskningsredskab for politiet fremgår det af Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 25 til lovforslaget, at Rigspolitiet på baggrund af tal for 2020 kan oplyse, at registre-

rede og opbevarede (loggede) oplysninger særligt er et efterspurgt efterforskningsredskab i sager om drab og drabsforsøg, sager om våben og eksplosivstoffer, røverier samt sager om narkotikakriminalitet.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelse af spørgsmålet anmodet Rigsadvokaten om at angive eksempler på sager, hvor loggede oplysninger må antages at have spillet en væsentlig rolle for domfældelse inden for de senere år.

Rigsadvokaten har i den forbindelse oplyst følgende:

”1. Loggede oplysninger (forstået som registreringspligtig teletrafik) udgør en del af det overordnede begreb teledata. Teledata er oplysninger, som teleudbyderne indsamler, registrerer og opbevarer (logger) samt bearbejder dels i forretningsøjemed, bl.a. til brug for taksering af ydelser, fakturering af kunder og fejlretning på netværket, og dels som følge af en logningsforpligtelse.

Teledata indeholder oplysninger om kommunikation på telenetværket – f.eks. om hvilke telefoner der har været i kontakt med hinanden, og hvilke sendemaster telefonerne har været registreret på. Teledata indeholder – i modsætning til f.eks. telefonaflytning – ikke oplysninger om indholdet af kommunikationen.

Teledata i form af loggede oplysninger kan f.eks. være teleoplysninger, udvidet teleoplysninger og historiske masteoplysninger. Teledata kan anvendes som bevis i mange typer af straffesager. Teledata i form af teleoplysninger og udvidet teleoplysninger kan efter de nugældende regler som udgangspunkt indhentes til brug for efterforskning af kriminalitet, der kan straffes med fængsel i 6 år eller derover. Det kan f.eks. være organiseret indbrudstyveri, drab, voldtægt og røveri. Teledata i form af historiske masteoplysninger kan efter de nugældende regler indhentes til brug for efterforskning af kriminalitet, der har offentlig påtale. Det kan f.eks. være almindelig indbrudstyveri, databedrageri og overtrædelser af lov om euforiserende stoffer.

2. Det er ikke muligt at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLAS) over sager, hvor teledata har indgået eller haft væsentlig betydning for domfældelsen. I forbindelse med teledata-sagen gennemførte politiet og anklagemyndigheden i 2020 en gennemgang af afgjorte straffesager (fra november 2021 til oktober 2019), hvor der var indgået teledata. Der blev i den forbindelse identificeret ca. 5.000 sager, hvor der var indgået teledata, og som var afsluttet med en fældende afgørelse med ubetinget frihedsstraf, hvor tiltalte havde nægtet sig skyldig, samt sager hvor den domfældte eller dennes advokat havde

anmodet om, at sagen blev gennemgået. Der blev i den forbindelse ikke sondret mellem, om der var tale om registreringspligtig eller ikke-registreringspligtig teledata.

Nedenfor fremgår tre konkrete eksempler på straffesager, hvor teledata er indgået som bevis under hovedforhandlingen.

I en sag fra Retten i Randers fra maj 2020 var flere personer tiltalt for bl.a. indbrudstyveri af særlig grov beskaffenhed ved i forening i flere tilfælde at have begået indbrud i en række supermarkeder ved samme fremgangsmåde.

Som et blandt flere beviser lagde retten i forbindelse med skyldsspørgsmålet bl.a. vægt på mobiltelefoners historiske masteoplysninger nær området for et gerningssted omkring gerningstidspunktet.

I en sag fra Retten i Lyngby fra oktober 2020 var flere personer tiltalt for bl.a. databedrageri af særlig grov beskaffenhed ved i forening i flere tilfælde at have rettet telefonisk henvendelse til en lang række forurettede og under foregivelse af at være repræsentant for en bank mv. at have fået de forurettede til at oplyse personnumre, adgangskoder, koder fra NEM ID-nøglekort og lignende, hvorefter de tiltalte skaffede sig adgang til de forurettedes konti og derefter overførte knap 11 millioner kroner fra de forurettede.

Som et blandt flere beviser lagde retten i forbindelse med skyldsspørgsmålet vægt på bl.a. parallelanalyser af teledata af geografisk og tidsmæssigt sammenfald mellem de telefoner, som var blevet brugt til opringningerne og de tiltaltes telefoner.

I en sag fra Østre Landsret fra september 2017 var en person tiltalt for bl.a. drab.

Et af bevistemaerne i forbindelse med sagens behandling i byretten var, om det var forurettede eller tiltalte, som havde skrevet en SMS fra forurettedes telefon i tidsrummet omkring forurettedes forsvinden. Som et blandt flere beviser lagde byretten bl.a. vægt på historiske masteoplysninger fra tiltaltes og forurettedes telefoner og lagde til grund, at det var tiltalte, der havde skrevet SMS'en fra forurettedes telefon.

Landsretten lagde efterfølgende byrettens bevisvurdering i relation til denne del af sagen til grund.”